
MAGYAR ÁLLATNÉVKUTATÁS KÁRPÁTALJÁN

Az állatnevek kutatása méltatlanul elhanyagolt területe a magyar névtudománynak. Így van ez Kárpátalján is. A mai napig többnyelvű terület nyelvi változatossága mindig lehetőséget adott arra, hogy a nyelvészek minden Kárpátalján beszélt nyelvet vizsgáljanak. Az első kárpátaljai magyar állatnévkutatás, CSUCSKA PÁL írása is ilyen munka eredménye. 1965-ös tanulmánya „Про угорські імена в українських говорах Закарпаття” [Kárpátalja ukrán nyelvjárásainak magyar neveiről] röviden szól a kárpátaljai magyar állatnevekről is (ЧУЧКА 1965a): azt vizsgálja, hogy az ukrán és a magyar állatnevek milyen kapcsolatban vannak, hogyan hatnak egymásra. Megállapítja, hogy a háziállatok közül inkább a lovak, a marhák, az ökrök és a kutyák kapnak nevet. Macskának, disznónak és baromfinak szinte soha nincs neve, ami egyaránt jellemző a magyarok és az ukránok körében is. Az ukrán és a magyar állatnevek közötti szoros kapcsolatot Kárpátalja gazdasági és szociális adottságaival magyarázza. Egy másik munkája a kárpátaljai ukrán állatnevek magyar eredetű részeit vizsgálja (ЧУЧКА 1965b). Megállapítja, hogy a magyarból leginkább ló-, birka- és kutyaneveket kölcsönöznek az ukrán nyelvhasználók, szarvasmarhák viszont ritkán kapnak magyar nevet a kárpátaljai ukránoknál.

Újabb kárpátaljai magyar publikációra ebben a témában 2002-ig kellett várni. SEBESTYÉN ZSOLT „Szarvasmarhanevek Hetyenben” című írásában indíték, nyelvi eszköz, szótagszám, hangrend, szófaj és gyakoriság szerint vizsgálja az állatneveket. A következő állatneves cikket BALOGH ZSOLT közölte, szintén a Névtani Értesítőben (2004): Harangláb kutyaneveit vizsgálja a névadás indítéka, gyakorisága és a név szótagszáma szerint.

Örvendetes tény, hogy egyre több egyetemi és főiskolai diák kapcsolódik be az állatnevek kutatásába; eredményeikről azonban eddig csak diákkonferenciákon számoltak be. Egyes diákok kárpátaljai állatnevekkel foglalkozó munkáinak kézírata megtalálható az Ungvári Nemzeti Egyetem, illetve a Beregszászi Főiskola archívumában.

A kárpátaljai magyar állatneveket módszeresen jelenleg ROJÁK VINCE gyűjti, aki a Beregszászi járás egyes részeinek állatnévanyagát kutatva készül a PhD-fokozat megszerzésére.

Hivatkozott irodalom

BALOGH ZSOLT 2004. Harangláb kutyanevei. *Névtani Értesítő* 26: 136–9.

ЧУЧКА, ПАВЕЛ 1965a. *Про угорські імена в українських говорах Закарпаття*. In: Й. О. ДЗЕНДЗЕЛІВСЬКИЙ ред., *Тези доповідей XIX наукової конференції. Серія мовознавча*. Ужгород. 33–6.

ЧУЧКА, ПАВЕЛ 1965b. *О венгерских антропонимах и зоонимах в украинських говорах Закарпаття*. In: *Вопросы финно-угорского языкознания. (К 70-летию проф. В. И. Лыткина)*. Москва. 177–81.

SEBESTYÉN ZSOLT 2002. Szarvasmarha nevek Hetyenben. *Névtani Értesítő* 24: 119–23.

ROJÁK VINCE

**VINCE ROJÁK, Research on the Hungarian animal names
of the Sub-Carpathian region, Ukraine**

Studying the Hungarian animal names of the Sub-Carpathian region in Ukraine has so far been a neglected field of onomastics. Only a couple of works could be mentioned concerning this topic. The author of this paper wishes to make up for the scarcity of relevant literature by systematically collecting animal names in certain parts of Beregszász district for his PhD thesis.